

Voorman dierenartsen Edwin Visser wil zelf medicijnen blijven afleveren

Antibioticagebruik te lijf

Het is zinvol om te weten hoeveel antibiotica er in de melkveehouderij gebruikt worden, vindt Edwin Visser, voorman van de rundveedierenartsen. Maar of het zorgvuldiger inzetten van antibiotica leidt tot minder medicijngebruik? 'Ik kan me voorstellen dat er zelfs méér medicijnen gebruikt worden. Onderdosering is een reëel probleem op melkveebedrijven.'

tekst Inge van Drie

Zijn agenda is vol. Het ene moment vergadert hij over antibioticumresistentie in Den Haag, het volgende moment vaccineert hij samen met minister Gerda Verburg de eerste geit tegen q-koorts. En tussendoor opereert hij gewoon als dierenarts. 'Flexibel moet je wel zijn', vindt Edwin Visser uit Hoeven. De dierenarts van Dierenartsgroep West-Brabant in Etten-Leur volgde in 2008 Gerrit Hooijer op als voorzitter van de vakgroep Gezondheidszorg Herkauwer. De vakgroep met ongeveer vijfhonderd leden maakt deel uit van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), de beroepsvereniging van dierenartsen. 'Gemiddeld kost het voorzitterschap me een dag in de week.'

Met welke onderwerpen houdt u zich als vakgroepvoorzitter momenteel vooral bezig?

'Antibioticumgebruik en antibioticumresistentie staan nu volop in de belangstelling, ook van de politiek. Het antibioticumgebruik in de veehouderij ligt onder vuur door resistentievorming, zoals bij de MRSA-bacterie. De melkveesector heeft goed op die maatschappelijke discussie ingespeeld door eind 2008 een convenant af te sluiten om het gebruik van antibioticum terug te dringen.'

Hoeveel medicijnen gebruikt de melkveehouderij?

'De melkveehouderij gebruikt minder diergeneesmiddelen dan bijvoorbeeld de varkenshouderij. Er is in de sector ook niet veel resistentie. Het probleem is al-

leen dat we dat niet kunnen staven met cijfers. We weten niet precies hoeveel en welke medicijnen melkveehouders toedienen. Er zijn wel cijfers van de Fidin – de branchevereniging van de diergeneesmiddelenindustrie – en het LEI, maar die zijn te grof om op basis daarvan te zeggen hoeveel diergeneesmiddelen elke sector daadwerkelijk gebruikt. Dierenartsen gaan nu op vrijwillige basis centraal het diergeneesmiddelengebruik registreren.'

Is dat niet een beetje laat?

'We zijn een vereniging. Dat betekent dat we onze leden niet kunnen dwingen om het gebruik van diergeneesmiddelen vast te leggen. Alleen de overheid kan zo'n verplichting opleggen. Wij kunnen

de dierenartsen slechts vragen vrijwillig deel te nemen.'

'Ik vind het wel zinvol om te weten hoeveel antibiotica er in de melkveehouderij worden gebruikt. Het bewust worden van de hoeveelheid medicijnen die gebruikt wordt is alleen maar goed. Ik kan me zelfs voorstellen dat het medicijngebruik kan fungeren als benchmark; dat je de prestaties van jezelf kunt vergelijken met die van anderen.'

'Of het zorgvuldiger gebruik van antibiotica leidt tot minder medicijngebruik vraag ik me wel af. Ik kan me voorstellen dat er zelfs meer medicijnen gebruikt worden. Onderdosering is een reëel probleem op melkveebedrijven. Het gebeurt

eerst afwacht of de inspanningen van de sector zelf voldoende effect hebben. Ik zie niets in een verbod op het afleveren van diergeneesmiddelen door de dierenarts. Wie heeft er buiten dierenartsen nu verstand van de diergeneesmiddelen-apotheek? In Nederland hebben we geen dierapothekers. Bovendien, als er een persoon tussen het voorschrijven en afleveren komt, brengt dat extra kosten met zich mee. Daarnaast haal je inkomsten weg bij dierenartsen.'

'Ik vraag me ook serieus af of dierenartspraktijken nog genoeg inkomen kunnen halen uit landbouwhuisdieren als ze moeten stoppen met het afleveren van diergeneesmiddelen. In veedichte gebie-

dicijnen afleveren. We zijn academisch gevormd en verantwoord voorschrijven krijgen we mee in de opleiding. Ik word heus niet vrolijk van een koe die mastitis heeft waardoor ik extra medicijnen zou kunnen afleveren.'

'In de eerste plaats proberen we zieke dieren te voorkomen. Neem bijvoorbeeld klauwgezondheid. Ik ben een voorstander van eerst bekappen en kijken wat er aan de hand is en pas na het stellen van de diagnose antibiotica inzetten.'

'Wat ook meespeelt is dat melkveehouders zichzelf in de vingers snijden bij ongebreidel gebruik van antibiotica. Ze moeten de melk van met antibiotica behandelde koeien immers weggooien. De neiging om meteen antibioticum in te zetten wordt daardoor kleiner.'

Melkveebedrijven worden steeds groter. Wat merken dierenartsen daarvan?

'Bij bedrijven die hard groeien in het aantal koeien zitten de stallen vol. De huisvesting is dan nog niet berekend op zo veel koeien. Dat heeft negatieve effecten op de gezondheid.'

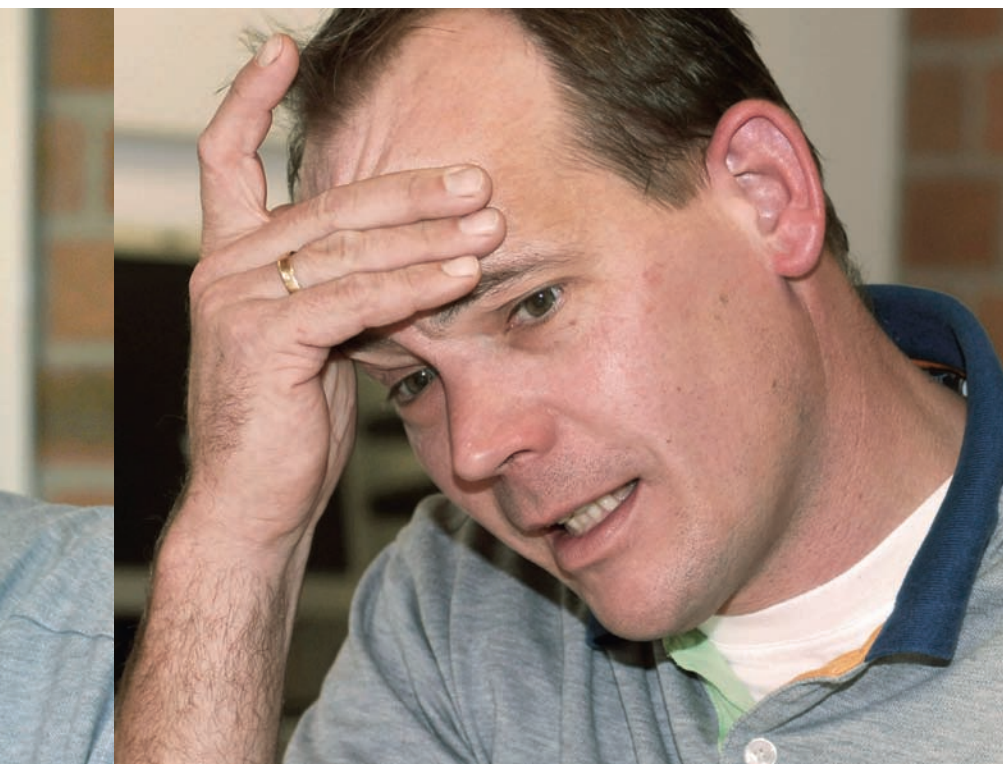
'Op grote bedrijven komt nog meer de nadruk te liggen op preventief werken. Niemand zit te wachten op vijftien koeien met een lebmaagverdraaiing of twintig koeien met melkziekte. Je zult ervoor moeten zorgen dat je meer gestructureerd bezig bent met gezondheid. Meer met protocollen werken bijvoorbeeld.'

'Het opleiden van personeel op grote bedrijven is een nieuwe taak waar dierenartsen een rol in kunnen spelen. Een veehouder weet precies wanneer een koe baarmoederontsteking heeft, maar zijn medewerker niet. Een groot bedrijf moet zorgen voor goed opgeleide medewerkers.'

Welke rol spelen dierenartsen in de toekomst?

'Verlossingen en zieke koeien blijven we altijd houden. Maar we zijn wel steeds meer adviseur in plaats van bezig met brandjes blussen. 25 jaar geleden deed je bij wijze van spreken 25 visites op een ochtend, nu ben ik blij als ik in één morgen twee bedrijven kan doen.'

'In de maatschappij spelen volksgezondheid, voedselveiligheid en dierwelzijn daarnaast een steeds belangrijkere rol. Ik kan me voorstellen dat dierenartsen daarin een meer controlerende of begeleidende taak krijgen. Maar de maatschappij moet daar als opdrachtgever dan wel voor betalen. Zonder vergoeding wordt dat lastig.'

'De dierenartsen kunnen zelf prima medicijnen afleveren'

te vaak dat veehouders behandelingen niet afmaken als een koe eenmaal opgeknaapt is. Dan kunnen ze eerder de melk weer leveren. Daar moeten we van af. Niet afgemaakte behandelingen vergroten de kans op het optreden van antibioticumresistentie.'

Minister Verburg laat een onderzoek doen naar een verbod op het afleveren van diergeneesmiddelen door de dierenarts om zo het medicijngebruik terug te dringen. Wat vindt u daarvan?
'Ik vind het jammer dat de politiek niet

den zal dat nog wel lukken. Maar neem bijvoorbeeld Zeeland, waar de veedichtheid een stuk lager ligt. Willen dierenartsen zich daar dan nog wel vestigen? We moeten niet de kant op van Engeland en Amerika. De dierenartsen bevinden zich daar in de grote stad, omdat uit landbouwhuisdieren alleen geen inkomen te halen is.'

De verkoop van medicijnen moet dus een taak voor de dierenartsen blijven?

'De dierenartsen kunnen zelf prima me-